

SOTSIAALMINISTEERIUM

COVID-19 vaksineerimine

Rakenduskava 2022

Kinnitatud juhtrühmas 25.01.2022

Rakenduskava on koostatud strateegilise dokumendi „[COVID-19 vastane vaksineerimine. 2021 II poolaasta eesmärgid, põhimõtted ja revaksineerimise stsenaariumid](#)“ elluviimiseks. Kava eesmärk on kirjeldada vaksineerimistegevusi ja osapoolte rolle ning vastutust vaksineerimise korraldamisel.

Rakenduskava kinnitatakse Sotsiaalministeeriumi COVID-19 juhtrühma otsusega ja seda täiendatakse vastavalt uute teadmiste ja tegevuste lisandumisele. Sotsiaalministeerium on uuendanud vaksineerimise korralduse juhtimisstruktuuri (vt Lisa 2). Uuendatud juhtimisstruktuurile mindi üle alates 01.10.2021.

*Üldpõhimõtte vaksineerimise läbiviimisel:
**Vaksineerimine on inimesele kergelt
kättesaadav***

Sisukord

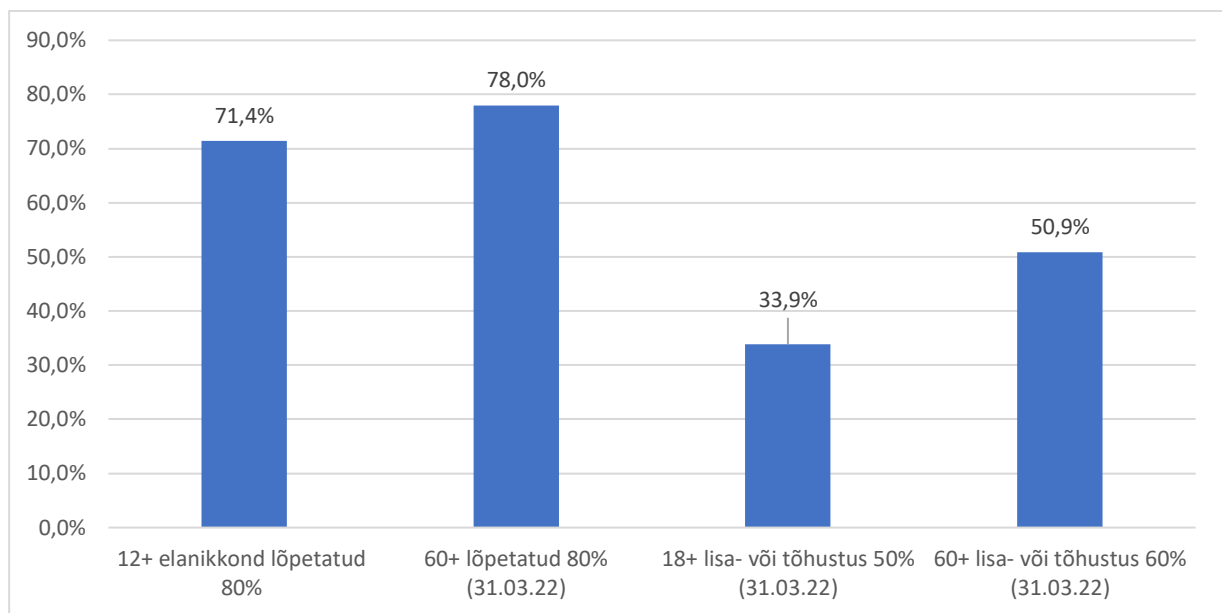
1. COVID-19 vaksineerimise eesmärgid ja hetkeolukord	3
2. COVID-19 vaksineerimise korraldus	8
2.1. Vaksineeritavad sihtrühmad ja vaksineerijad	10
2.2. Kus vaksineeritakse?	12
2.3. Kes vastavad vaksineerimisega seotud küsimustele või kust saab vajalikku infot COVID-19 vaksineerimise kohta?	13
2.4. Kes osalevad lisaks vaksineerijatele COVID-19 vaksineerimise korraldamisel?	13
2.5. Kuidas ja milliste sõnumitega jõuda sihtrühmadeni?	13
2.6. Mis on oluline vaksineerimise korraldamisel lisaks ülaltoodule?	13
3. Lisa- ja tõhustusdoosid.....	15
Lisa 1. Osapoolte rollid COVID-19 vaksineerimise korraldamisel	17
Lisa 2. Vaksineerimise korralduse juhtimismudel alates 01.10.2021	18

1. COVID-19 vaksineerimise eesmärgid ja hetkeolukord

Eesti üldeesmärk on saavutada 12+ elanikkonna esmase vaksineerimiskuuriga hõlmatus 80%. Tähtaeg 31.12.2022

Eesti vahe-eesmärk on saavutada:

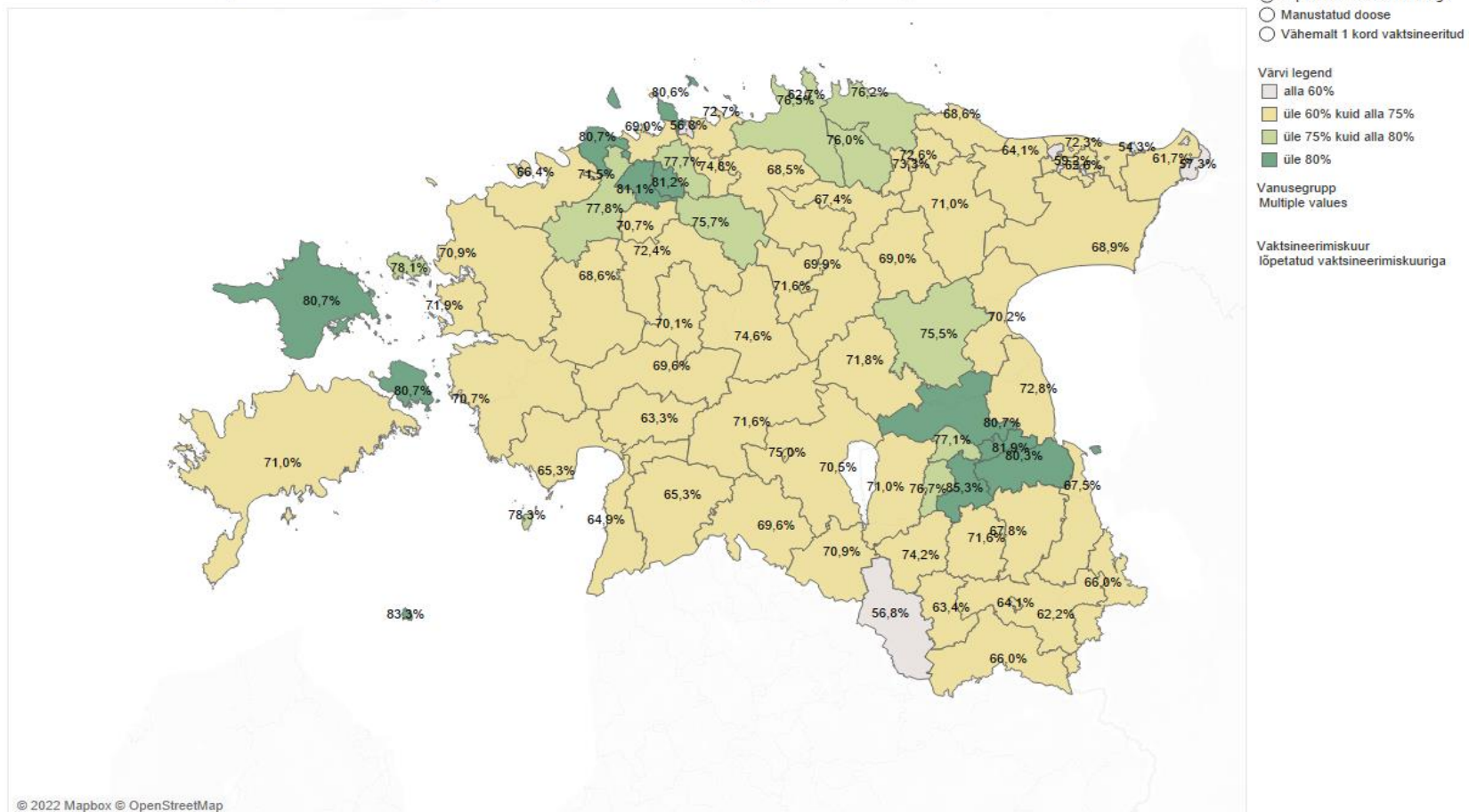
1. üle 60-aastaste hõlmatus esmase vaksineerimiskuuriga 80% (31.03.2022);
2. üle 18-aastaste hõlmatus tõhustusdoosidega 50% (31.03.2022);
3. üle 60-aastaste hõlmatus tõhustusdoosidega 60% (31.03.2022).

Joonis 1. Eesmärkide poole liikumisel saavutatud hõlmatused (seisuga 24.01.2022)

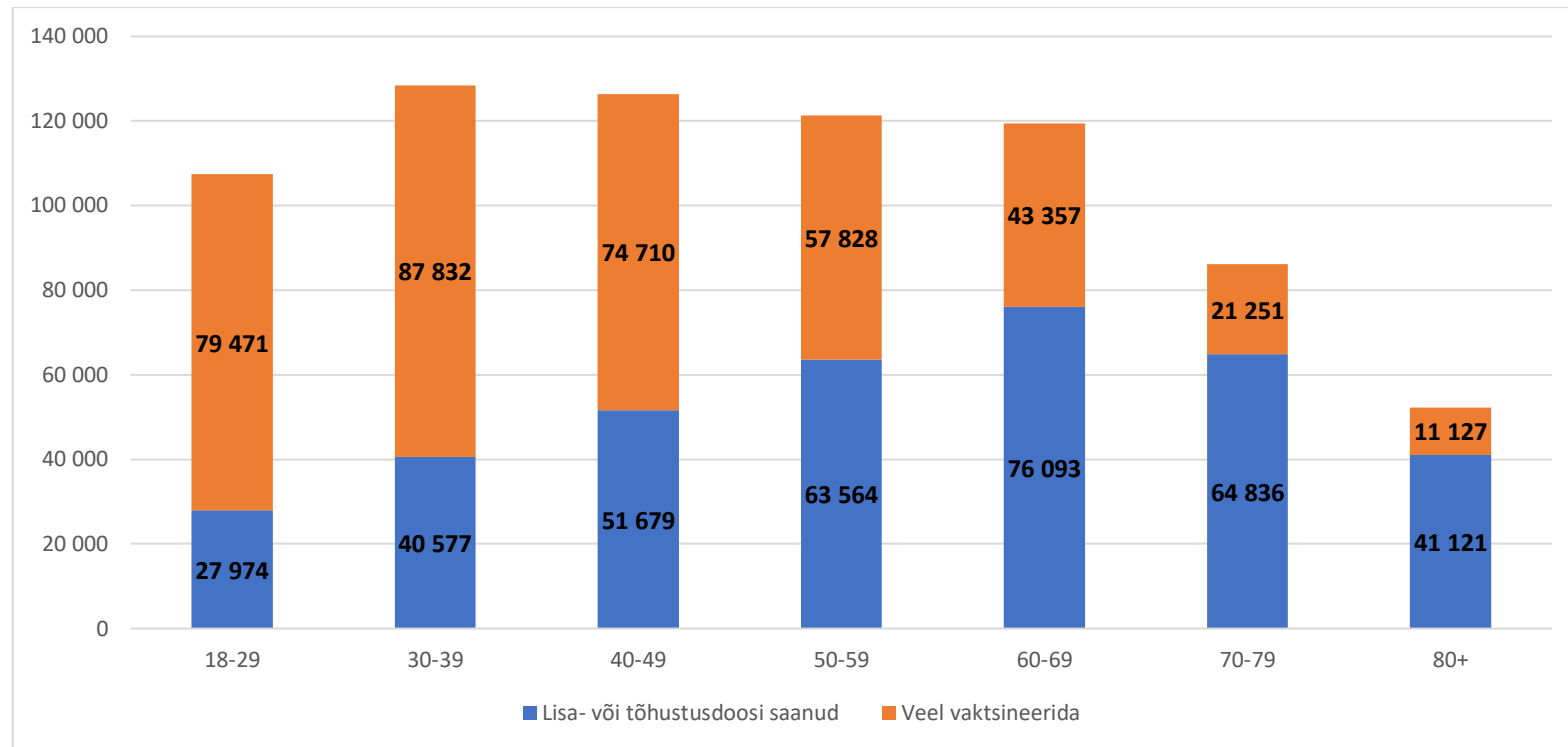
Tegevuste eesmärgiks on saavutada võimalikult ühtlane vaksineeritusega hõlmatus üle kogu Eesti (vt *joonis 2*) selleks, et ennetada piirkondlikke nakkuspuhanguid ning raskeid haigestumisuhtumeid. Erilist tähelepanu pööratakse madalama hõlmatusesga piirkondade vaksineerimise edendamisele.

" Lõpetatud vaktsineerimisega " hõlmatus KOVide lõikes vanusegrupis 12-15, 16-17, 18-29 and 6 more

Joonis 2. 12+ elanikkonna esmase vaktsineerimiskuuriga hõlmatus KOV-ide lõikes (seisuga 24.01.2022)

Allikas: Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus

Joonis 3: Lisa- või thustusdoosid vanusegruppide kaupa (seisuga 25.01.2022)

Allikas: Tervise ja Heaolu Infosstemide Keskus

Tabel 1. Peamised tegevussuunad eesmärkide saavutamiseks sihtrühmade kaupa.

Eesmärgid	Sihtrühma suurus ja vaksineeritavate arv hõlmatuse saavutamiseks ¹	Eesmärgini jõudmisel peamised tegevussuunad
<p>ÜLDEESMÄRK on saavutada 12+ elanikkonna esmase vaksineerimiskuuri ga hõlmatuse 80%.</p>	<p>Üle 12-aastaseid on kokku 1 156 996. Eesmärgi saavutamiseks on vajalik vaksineerida veel ca 99 000 inimest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vaksineerimata inimeste profiilide koostamine ja uuendamine ning selle põhjal tegevuste planeerimine hõlmatuse suurendamiseks. • Personaalne lähenemine vaksineerimisele kutsumiseks (SMS teavitused, kõnekeskuste kasutamine inimestele helistamiseks jms). • Eriprojektide läbiviimine ja uute ajutiste (sh mobiilsete) vaksineerimiskohtade kasutuselevõtt vastavalt vajadusele. • Koostöö tööandjate ja ettevõtjatega töötajate vaksineerimise motiveerimisel ja vaksineerimise kättesaadavuse suurendamisel. • KOV-ide ja piirkondlike koordinaatoritega koostöös lahenduste leidmine, kuidas suurendada vaksineerimise kättesaadavust. Iga KOV-i ülesanne on panustada ja aidata leida lahendusi oma piirkonnas vaksineerimisega hõlmatuse suurendamiseks. Vaksineeritusega hõlmatust maakonna või ka valla tasemel on võimalik vaadata siit: https://www.terviseamet.ee/et/koroonaviirus/koroonaviiruse-andmestik • Iga ministeeriumi vastutusalas on spetsiifiliste lahenduste leidmine vaksineerimise kättesaadavuse ja hõlmatuse suurendamiseks oma valdkonnas. • Vaksineerimise tegevuste korraldajad hindavad tegevuse tulemuslikkust hõlmatuse tõstmisel ning kohandavad tegevust vastavalt sihtrühmale. • Vaksineerimises kõhklejatele nõustamise ja teabe kergelt kättesaadavaks tegemine. • Ekspertkõneisikute rakendamine vaksineerimise vajalikkuse selgitamisel ja nõustamisel (töökollektiivid, koolide hoolekogud, hooldekodud, avalikud kogunemiskohad jm). • Vaksineerimise läbiviimise motiveerimisvõimaluste leidmine. • HTMi ja koolijuhtide koostöös haridusasutuste töötajate, lapsevanemate ja õppijate teavitamine vaksineerimise vajalikkusest ja kasust ning spetsiifiliste lahenduste leidmine hõlmatuse suurendamiseks. • Koolitervishoiuteenuse osutajate kaasamine. • Sotsiaalkindlustusamet jälgib hooldekodudes vaksineerimisega hõlmatust, madalama hõlmatusega hooldekodude suunal koostöös KOV-idega tegevused hõlmatuse tõstmiseks

¹ Allikas Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus (seisuga 24.01.2022)

<p>EESMÄRK 1: üle 60-aastaste esmasest vaktsineerimiskuu- ri ga hõlmatus 80%</p>	<p>Üle 60-aastaseid on kokku 356 480. Eesmärgi saavutamiseks on vajalik vaktsineerida veel ca 7 000 inimest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vaktsineerimata inimeste profiilide koostamine ja uuendamine ning selle põhjal tegevuste planeerimine hõlmatus suurendamiseks. • Personaalne lähenemine vaktsineerimisele kutsumiseks (SMS teavitused, kõnekeskuste kasutamine inimestele helistamiseks jms). • Eriprojektide läbiviimine ja uute ajutiste (sh mobiilsete) vaktsineerimiskohtade kasutuselevõtt vastavalt vajadusele. • Perearstide kaasamine vaktsineerituse tõstmisesse. • Koostöö tööandjate ja ettevõtjatega töötajate vaktsineerimise motiveerimisel ja vaktsineerimise kättesaadavuse suurendamisel. • KOV-ide ja piirkondlike koordinaatoritega koostöös lahenduste leidmine, kuidas suurendada vaktsineerimise kättesaadavust. Iga KOV-i ülesanne on panustada ja aidata leida lahendusi oma piirkonnas vaktsineerimisega hõlmatus suurendamiseks. Vaktsineeritusega hõlmatus maakonna või ka valla tasemel on võimalik vaadata siit: https://www.terviseamet.ee/et/koroonaviirus/koroonaviiruse-andmestik • Iga ministeeriumi vastutusalas on spetsiifiliste lahenduste leidmine vaktsineerimise kättesaadavuse ja hõlmatus suurendamiseks oma valdkonnas. • Vaktsineerimise tegevuste korraldajad hindavad tegevuse tulemuslikkust hõlmatus tõstmisel ning kohandavad tegevust vastavalt sihtrühmale. • Sotsiaalkindlustusamet jälgib hooldekodudes vaktsineerimisega hõlmatus, madalama hõlmatus hooldekodude suunal koostöös KOVidega tegevused hõlmatus tõstmiseks.
<p>EESMÄRK 2: 18+ elanikkonna hõlmatus tõhusdoosidega 50%</p>	<p>Täisealisi (18+) on kokku 1 071 841. Eesmärgi saavutamiseks on vajalik vaktsineerida veel ca 172 000 inimest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vaktsineerimata inimeste profiilide koostamine ja uuendamine ning selle põhjal tegevuste planeerimine hõlmatus suurendamiseks. • Personaalne lähenemine vaktsineerimisele kutsumiseks (SMS teavitused, kõnekeskuste kasutamine inimestele helistamiseks jms). • Eriprojektide läbiviimine ja uute ajutiste (sh mobiilsete) vaktsineerimiskohtade kasutuselevõtt vastavalt vajadusele. • Koostöö tööandjate ja ettevõtjatega töötajate vaktsineerimise motiveerimisel ja vaktsineerimise kättesaadavuse suurendamisel. • KOV-ide ja piirkondlike koordinaatoritega koostöös lahenduste leidmine, kuidas suurendada vaktsineerimise kättesaadavust. Iga KOV-i ülesanne on panustada ja aidata leida lahendusi oma piirkonnas vaktsineerimisega hõlmatus suurendamiseks. • Iga ministeeriumi vastutusalas on spetsiifiliste lahenduste leidmine vaktsineerimise kättesaadavuse ja hõlmatus suurendamiseks oma valdkonnas. • Vaktsineerimise tegevuste korraldajad hindavad tegevuse tulemuslikkust hõlmatus tõstmisel ning kohandavad tegevust vastavalt sihtrühmale. • Perearstide kaasamine vaktsineerituse tõstmisesse.
<p>EESMÄRK 3: üle 60-aastaste hõlmatus tõhusdoosidega 60%</p>	<p>Üle 60-aastaseid on kokku 356 480. Eesmärgi saavutamiseks on vajalik vaktsineerida veel ca 32 000 inimest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vaktsineerimata inimeste profiilide koostamine ja uuendamine ning selle põhjal tegevuste planeerimine hõlmatus suurendamiseks. • Personaalne lähenemine vaktsineerimisele kutsumiseks (SMS teavitused, kõnekeskuste kasutamine inimestele helistamiseks jms). • Eriprojektide läbiviimine ja uute ajutiste (sh mobiilsete) vaktsineerimiskohtade kasutuselevõtt vastavalt vajadusele. • Koostöö tööandjate ja ettevõtjatega töötajate vaktsineerimise motiveerimisel ja vaktsineerimise kättesaadavuse suurendamisel. • KOV-ide ja piirkondlike koordinaatoritega koostöös lahenduste leidmine, kuidas suurendada vaktsineerimise kättesaadavust. Iga KOV-i ülesanne on panustada ja aidata leida lahendusi oma piirkonnas vaktsineerimisega hõlmatus suurendamiseks. • Iga ministeeriumi vastutusalas on spetsiifiliste lahenduste leidmine vaktsineerimise kättesaadavuse ja hõlmatus suurendamiseks oma valdkonnas. • Vaktsineerimise tegevuste korraldajad hindavad tegevuse tulemuslikkust hõlmatus tõstmisel ning kohandavad tegevust vastavalt sihtrühmale. • Perearstide kaasamine vaktsineerituse tõstmisesse.

2. COVID-19 vaktsineerimise korraldus

COVID-19 vaktsineerimise korraldusel jääb prioriteediks veel vaktsineerimata inimesteni jõudmine, st esmase COVID-19 vaktsineerimiskuuriga hõlmatuse suurendamine. Olulise prioriteedina jätkub tõhustusdooside tegemine, eriti üle 60-aastastele inimestele ja hoolekandeesutuste elanikele.

COVID-19 vaktsineerimise rakendustegevusi juhivad Sotsiaalministeeriumi COVID-19 koordinatsiooni töörühm, seejuures jäävad kõigile asutustele täitmiseks nende põhirollid, mis on toodud lisa 1.

Eesti Haigekassa hindab vaktsineerimise eesmärkide täitmiseks vaktsiinide vajadust ja nõudlust ning haldab COVID-19 vaktsiinide tellimuskeskkonda.

Vaktsineerimise edenemist jälgitakse kõigi vanuserühmade ja maakondade ning kohalike omavalitsuste kaupa pöörates tähelepanu piirkondadele, kus hõlmatuse edenemine on aeglustunud (vt ka joonis 2). Eesti Haigekassa kogub ja esitab COVID-19 vaktsineerimise ja läbipõdemise ülevaateid tööandjate, koolide õpilaste ja töötajate ning perearstide nimistute kaupa.

Vaktsineerimise edendamiseks edastatakse inimestele vaktsineerima kutsumise teavitussõnumeid.

Tabel 2. COVID-19 vaktsiinid

Pfizer-BioNTech	Moderna	Johnson & Johnson`s Janssen	Vaxzevria
Vanusegrupp 5+	Vanusegrupp 18+	Vanusegrupp 18+	Vanusegrupp 50+
Esmane vaktsineerimiskuur 2-doosiline Kahe doosi soovituslik vahe 3 nädalat (21 päeva) Vanusegrupis 5-11 kahe doosi soovituslik vahe 6 nädalat.	Esmane vaktsineerimiskuur 2-doosiline Kahe doosi soovituslik vahe 4 nädalat (28 päeva)	Esmane vaktsineerimiskuur 1-doosiline	Esmane vaktsineerimiskuur 2-doosiline Kahe doosi soovituslik vahe 12 nädalat
Maksimaalne kaitse saavutatakse 14 päeva pärast 2.doosi	Maksimaalne kaitse saavutatakse 14 päeva pärast 2.doosi	Maksimaalne kaitse saavutatakse 14 päeva pärast 1.doosi	Maksimaalne kaitse saavutatakse 15 päeva pärast 2.doosi
Lisadoos			
Lisadoosi vajavad vaktsineerimiskuuri sisuliseks lõpetamiseks tõsise immuunpuudulikkusega inimesed, kellel ei teki kahe doosiga (või Jansseni vaktsiini puhul ühe doosiga) piisavat kaitset.			
Tõhustusdoos vaktsineeritule 18+ elanikkonnal on soovitus teha tõhustusdoos alates kolme kuu möödumisest esmasest vaktsineerimiskuurist.	Tõhustusdoos vaktsineeritule 18+ elanikkonnal on soovitus teha tõhustusdoos alates kolme kuu möödumisest esmasest vaktsineerimiskuurist.	Tõhustusdoos vaktsineeritule 18+ elanikkonnal on soovitus teha tõhustusdoos kahe kuu möödumisel Jansseni COVID-19 vaktsiini manustamisest.	Tõhustusdoos vaktsineeritule 18+ elanikkonnal on soovitus teha tõhustusdoos alates kolme kuu möödumisest esmasest vaktsineerimiskuurist.
Tõhustusdoos läbipõdenule			
<ul style="list-style-type: none"> • COVID-19 haiguse läbipõdenutele, kes ei ole saanud ühtegi vaktsiinidoosi, on soovitatav tõhustusdoos teha kuuendal kuul pärast COVID-19 haiguse läbipõdemist. • Kui isik haigestub kahe nädala jooksul pärast esimese vaktsiinidoosi saamist, siis vaktsineerida ühe doosiga soovitavalt 6. kuul pärast tervenemist. • Kui isik haigestub kahe nädala jooksul enne esimese vaktsiinidoosi saamist, siis vaktsineerida ühe doosiga soovitavalt 6. kuul pärast vaktsiinidoosi. 			
Tõhustusdoosina kasutada Pfizer/BioNTechi ja Moderna COVID-19 vastast vaktsiini, erandjuhtudel kasutada Jansseni vaktsiini.			

Uue vaktsiinina on lisandumas Novavax, mida Eesti on tellinud 54 000 doosi, eeldatav tarneaeg on veebruari lõpp 2022.

2.1. Vaktsineeritavad sihtrühmad ja vaktsineerijad

Vaktsineerimine on vabatahtlik, kuid iga vaktsineerimine annab panuse viiruse leviku vähendamisse ja olukorra normaliseerumisse ning võimaldab kaitsta ka neid, kes erinevatel põhjustel end vaktsineerida ei saa. Lisaks aitab vaktsineerimine tervishoiuasutustel jätkata plaanilist tööd ja kogu ühiskonda avatuna hoida, vähendades pandeemiast tingitud kahjustusi inimeste tervisele, psüühikale, haridusele ja riigi majandusele.

Vaktsineeritavad sihtrühmad

Täiskasvanud

COVID-19 vaktsineerimine on tasuta kättesaadav kõigile Eesti elanikele², sealhulgas ravikindlustamata inimestele.

COVID-19 vaktsineerimisega alustati Eestis 2020 aasta detsembri lõpust. Esmajärjekorras võimaldati vaktsineerimist tervishoiutöötajatele ning järk-järgult teistele elutähtsa teenuse osutajatele, riskirühmadele ning seejärel laiemale elanikkonnale.

03.02.2021 on Eesti Perekarstide Seltsi poolt koostatud COVID-19 riskirühma vaktsineerimise juhend perekarstidele.³

Alates 17.05.2021 avati vaktsineerimise töörühma otsuse alusel vaktsineerimisvõimalus vanusegrupile 16-49.

12-15 aastaste laste vaktsineerimine

29.05.2021 kiitis Euroopa Raviamet heaks 12-15 aastaste noorte vaktsineerimise Pfizer-BioNTech Comirnaty vaktsiiniga. Antud vanuserühma vaktsineerimisega alustati Eestis 17.06.2021.

Immunoprofülaktika komisjoni 10.06.2021 koosolekul tõdeti, et lapsed ja noored põevad üldjuhul COVID-19 haigust kergelt, kuigi teatud juhtudel võib esineda ka raskemat haigestumist. Komisjon soovitas kindlasti esimesel võimalusel COVID-19 vastu vaktsineerida need 12-15 aastased, kelle raviarst seda nende tervises seisundist tulenevalt vajalikuks peab. Euroopa Raviameti ravimiohutuse komitee üldine hinnang oli, et Comirnaty kasutamisest saadav kasu on 12- kuni 15-aastastel lastel suurem kui kaasnevad ohud, iseäranis lastel, kes tervisliku seisundi tõttu võivad haigestuda raskekujulisse COVID-19 haigusse.

Alaealiste COVID-19 vaktsineerimiseks nõusoleku küsimisel lähtutakse võlaõigusseadusest, mille kohaselt võib alaealist vaktsineerida üksnes tema enda nõusolekul, kui ta on võimeline poolt- ja vastuväiteid vastutustundeliselt kaaluma (võlaõigusseadus, § 766 lg 4).

16.06.2021 on immunoprofülaktika ekspertkomisjoni poolt koostatud COVID-19 vaktsineerimise laste riskigruppide loetelu⁴

Immunoprofülaktika komisjoni 29.07.21 koosolekul soovitati noorte, sh eriti riskirühma kuuluvate noorte, COVID-19 vastast vaktsineerimist.

5-11 aastaste laste vaktsineerimine

² COVID-19 vastane vaktsineerimine tagatakse Eestis neile välismaalastele, kes elavad Eestis pikemaajaliselt elamisloa (kolmanda riigi kodanikud) või elamisõiguse (EL kodanikud) alusel.

³ <https://www.perearstiselts.ee/>

⁴ https://ta.vaktsineeri.ee/sites/default/files/inline-files/COVID%2019%20laste%20riskigrupid_16.06.2021.pdf

25.11.2021 sai Pfizer-BioNTech Comirnaty vaktsiin Euroopa Raviameti heakskiidu 5-11 aastaste laste vaktsineerimiseks. Eestis alustati 5-11 aastaste laste vaktsineerimisega 16.12.2021.

Lapsi vanuses 5-11 saab vaktsineerida ainult Pfizer-BioNTech Comirnaty vaktsiiniga. Tegemist on sama mRNA vaktsiiniga, kuid lastele ette nähtud annus on kolmandik täiskasvanutele mõeldust. 5-11-aastaste vanusegrupis on ette nähtud üks doos 0.2ml (10 mcg) intramuskulaarseks manustamiseks. Vaktsineerimiskuur koosneb 2 doosi manustamisest 6-nädalase vahega (immunoprofülaktika ekspertkomisjoni otsus 30.10.2021⁵). Raske immuunpuudulikkusega laste puhul võib manustada lisadoosi vähemalt 28 päeva pärast II doosi manustamist.

Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni 30.11.2021. a soovitused 5-11-aastaste laste vaktsineerimise osas:

Immunoprofülaktika ekspertkomisjon soovib lastevanematel vaktsineerida ka lapsi vanuses 5-11-eluaastat, et vähendada haigestumust, raske haiguskulu ja tüsistuste riski selles vanusegrupis ning pidurdada viiruse levikut lastekollektiivides ja lähikondsete seas.

Immunoprofülaktika ekspertkomisjon soovib manustada lastele vanuses 5-11-eluaastat kaks doosi Pfizer/BioNTech Comirnaty vaktsiini kuuenädalase intervalliga. Sama intervalliga manustatakse Pfizer/BioNTech Comirnaty vaktsiini Eestis ka üle 12-aastastele.

COVID-19 haiguse läbipõdenud 5-11-aastaste laste vaktsineerimisel järgida samu põhimõtteid nagu 12+ vanusrühma puhul, st:

- kui laps on COVID-19 haiguse läbi põdenud, siis vaktsineerida soovitavalt 6 kuul ühe Pfizer/BioNTech Comirnaty vaktsiini doosiga;
- kui laps haigestub kahe nädala jooksul pärast esimese Pfizer/BioNTech Comirnaty vaktsiinidoosi saamist, siis vaktsineerida ühe doosiga soovitavalt 6. kuul pärast tervenemist;
- kui last on vaktsineeritud ühe Pfizer/BioNTech Comirnaty doosiga ja ta haigestub COVID-19 haigusesse rohkem kui kaks nädalat pärast esimest doosi, kuid enne teise doosi saamist, siis ei ole vajalik teist doosi manustada.

Kui Pfizer/BioNTech Comirnaty vaktsineerimiskuuri esimese doosi saanud laps saab enne teist doosi 12-aastaseks, siis soovib immunoprofülaktika ekspertkomisjon lõpetada kuur sama vaktsiiniga ehk 5-11-aastastele lastele näidustatud vaktsiiniga.

Terviseamet on 13.12.2021 koostanud juhendi tervishoiuteenuse osutajale 5-11-aastaste laste COVID-19 vaktsineerimiseks⁶.

⁵ https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/Tervishoid/rahvatervis/immunoprofulaktika_ekspertkomisjoni_paevakava_ja_ettepanekud_30.11.2021.pdf

⁶ https://ta.vaktsineeri.ee/sites/default/files/inline-files/Juhend_5-11-aastased_13.12.21.pdf

Vaktsineerijad

Vaktsineerimise korraldamisel säilitatakse paindlikkus ja arvestatakse vaktsineerimise edenemist ning piirkondlike vajadusi. Kuigi iga sihtrühma puhul on määratud põhilised vaktsineerijad (tabel 3), siis vastavalt vajadusele ja võimalusele toetavad kõik vaktsineerijad erinevate sihtrühmade vaktsineerimist.

Eesti Haigekassa lepib vaktsineerijatega kokku vaktsineerimise mahud ja rahastamislepingud ja tagab järjepideva suhtluse vaktsineerimise tempo tagamiseks. EHK koordineerib vaktsineerijate tööd läbi piirkondlike koordinaatorite.

Riiklikult on koostatud COVID-19 vaktsineerimise juhised tervishoiutöötajatele, mis on koondatud vaktsineeri.ee koduleheküljele.⁷

Tabel 3. Vaktsineerimise sihtrühmad ja vastutavad osapooled.

Sihtrühm	Vaktsineerimise põhivastutaja	Vaktsineerimise kaasvastutaja
60+ elanikkond (v.a õendushaigla haige, hooldekodu elanik)	Perearstid	HVA haiglad ⁸ HVA välised partnerid
Õendushaiglate ja õendusosakondade patsiendid	HVA haiglad Õendushaiglad	
Hooldekodu elanikud	Hooldekodu tervishoiutöötaja	Perearstid
Hooldekodu töötajad	Hooldekodu tervishoiutöötaja	Perearstid
Haiglas vaktsineeritav riskirühm	HVA haiglad	Perearstid
Immuunpuudulikkusega patsiendid	HVA haiglad Perearstid	HVA välised partnerid
Kodus vaktsineeritavad liikumispuudega inimesed	Koduõed	Perearstid
12–17-aastased noorukid	Koolitervishoiuteenuse osutaja Perearstid	HVA haiglad HVA välised partnerid
5-11 aastased lapsed	Perearstid Koolitervishoiuteenuse osutaja	HVA haiglad HVA välised partnerid
Kutsekoolid (koolitervishoiu teenusega kaetud)	Koolitervishoiuteenuse osutaja	HVA haiglad HVA välised partnerid
Tervishoiuasutuste töötajad	HVA haiglad Perearstikeskus	HVA välised partnerid
Vangla töötajad ja kinnipeetavad	Vangla tervishoiuteenuse osutaja	
Kaitsevägi	Kaitseväge tervishoiuteenuse osutaja	
Töökohad	HVA välised partnerid	HVA haiglad
Kogu elanikkond (va ülalloodud sihtgrupid)	HVA haiglad HVA välised partnerid Perearstid	

Juhul, kui mõnes piirkonnas napib vaktsineerijaid, siis on võimalik teenuseosutajal nende leidmiseks kasutada muu hulgas VAAB⁹ platvormi.

2.2. Kus vaktsineeritakse?

- Tervishoiuasutustes (perearstikeskused, haiglad jm);

⁷ <https://vaktsineeri.ee/juhised-tervishoiutootajatele/>

⁸ HVA haiglad ehk haiglavõrgu arengukava haiglad <https://www.riigiteataja.ee/akt/104042018005>

⁹ Tervishoiu spetsialistide andmebaas

- haridusasutustes;
- töökohtades;
- apteekides;
- muudes ajutistes vaktsineerimiskohtades.

2.3. Kes vastavad vaktsineerimisega seotud küsimustele või kust saab vajalikku infot COVID-19 vaktsineerimise kohta?

- Individuaalne tervisealane nõustamine perearstilt või perearsti nõuandetelefonil 1220;
- individuaalne tervisealane nõustamine lastearstilt või Tallinna Lastehaigla nõuandetelefonil 1599;
- üldistele vaktsineerimisega seotud küsimustele saab vastused kriisiinfo telefonilt 1247;
- veebilehtedelt www.vaktsineeri.ee ja kriisiinfo veebilehelt www.kriis.ee;
- vaktsineerija ülesanne on enne vaktsineerimist nõustada vaktsineeritavat;
- lisaks on meedial oluline roll info edastajana.

2.4. Kes osalevad lisaks vaktsineerijatele COVID-19 vaktsineerimise korraldamisel?

- Teadlased jt erialaekspertid;
- ministriumid ja riigiasutused oma vastutusalas;
- lisas 1 toodud asutused;
- KOV-id ja piirkondlikud koordinaatorid;
- ettevõtjad/tööandjad;
- mittetulundussektori partnerid.

2.5. Kuidas ja milliste sõnumitega jõuda sihtrühmadeni?

- Vaktsineerimise kommunikatsiooni koordineerib Sotsiaalministeerium koostöös valitsemisala ja teiste valitsusasutustega;
- operatiivne koostöö erinevate siht- ja sidusrühmadega, sh KOV-id, ettevõtjad ja ajakirjandus;
- kõhklejate toetamine ja nõustamine läbi selge ja empaatilise kommunikatsiooni nii eesti kui ka venekeelsele elanikkonnale;
- kogemuslugude levitamine nii eesti- kui ka venekeelsele elanikkonnale;
- hirmude maandamine ja teaduspõhise info levitamine;
- sõnumites seoste loomine inimese enda vaktsineerimise ja lähedaste ning ühiskonnas haavatavamate inimeste kaitsmise vahel;
- COVID-19 vaktsineerimise kohta info jagamine erinevate vanusegruppide inforuumis ja -kanalites;
- statistika täiendav visualiseerimine, sh KOV-ide lõikes.

2.6. Mis on oluline vaktsineerimise korraldamisel lisaks ülaltoodule?

IT-lahendused ja COVID tõendid, mis toetaksid vaktsineerimist ja selle tõendamist

Vaktsiinikindlustus

Vaktsiinikindlustuse eelnõu sai 13.01.2022 VV heakskiidu ja on liikumas aruteluks Riigikokku.

Vaktsiinikindlustuse loomise eesmärk on suurendada usaldust vaktsiinide vastu ning tõsta seeläbi inimeste valmisolekut vaktsineerida. Vaktsineerimise tõttu rasket tervisekahju saanud inimesel tekib võimalus nõuda kahju hüvitamist seaduses ettenähtud määras sõltuvalt kahju raskusastmest. Eelnõu kohaselt makstakse hüvitist, kui vaktsineerimise tagajärjel on patsiendil tekkinud raske tervisekahjustus, mis kestab vähemalt neli kuud või kui inimene sureb ning tegemist on vähemalt tõenäolise seosega tervisekahju ja vaktsineerimise vahel. Vaktsiinikindlustuse loomiseks vajalikud sätted lisatakse ravimiseadusesse.

Eelnõu näeb ette vaktsiinikindlustuse käivitamise alates 2022. aasta 1. maist. 2022. aastal hüvitatakse tagasiulatuvalt COVID-19 vaktsiinide põhjustatud kahjujuhtumid, mis ilmnisid sel või 2021. aastal.

3. Lisa- ja thustusdoosid

Lisa- ja tõhustusdooside pakkumise alustamise aja ja sihtrühmade osas tehakse otsus Sotsiaalministeeriumi COVID-19 juhtrühmas, tuginedes:

- tervishoiuvaldkonna ekspertide arvamusele, tendusphistele andmetele, rahvusvaheliste ekspertasutuste soovitudele (nt ECDC jt);
- Eesti epidemioloogilisele olukorrale;
- COVID-19 vaktsiinide kättesaadavusele Eestis.

Kõik vaktsineerimissoovitused arutatakse läbi immunoprofülaktika ekspertkomisjonis.

Lisadoosid

Lisadoosi vajavad vaktsineerimiskuuri sisuliseks lõpetamiseks tõsise immuunpuudulikkusega inimesed, kellel ei teki kahe doosiga (või Jansseni vaktsiini puhul ühe doosiga) piisavat kaitset.

07.09.2021 otsusega ¹⁰ on immunoprofülaktika ekspertkomisjon CDC ja ECDC soovitudele ja asjakohastele teadusuuringutele tuginedes välja toonud nõrgestatud immuunsusega inimeste sihtrühmad, kellest osadele on lisadoosi tegemine näidustatud.

21.10.2021 on koostatud juhend arstile immuunpuudulikkusega inimeste COVID-19 lisadoosiga vaktsineerimiseks, mis on leitav vaktsineeri.ee kodulehekljel¹¹.

Thustusdoosid

Thustusdoosi vajavad esmase vaktsineerimiskuuri saanud ja COVID-19 läbipõdenud inimesed immuunsuse nõrgenemise tõttu teatud ajaperioodi möödudes.

Alates detsembrist 2021 hakkas kogu maailmas laialt levima COVID-19 omikron-tüvi. Olemasolevad andmed näitavad selgelt, et tegemist on uue ohtliku tvega, mis levib palju kiiremini võrreldes Delta-tvega. Arvestades omikron- tve kiiret levikut Eestis, teiste riikide ja uuringute esialgseid andmeid, on Eestis jätkuvalt COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks ja haiglakoormuse tõusu pidurdamiseks oluline tõhustusdoosidega hõlmatuse tõstmine. Seda eriti 60+ elanikkonnas.

Omikron-tve tõttu on Euroopa Raviameti ja ECDC ettepanekul lhendatud esmase vaktsineerimiskuuri ja tõhustusdoosi vahelist soovituslikku aega. Euroopa Raviamet ja Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa keskus (ECDC) on hinnanud tõhustusdooside kasutamise ohutuks ja efektiivseks Pfizer/BioNTechi, Moderna ja AstraZeneca vaktsiinide korral juba kolme kuu möödumisel esmasest vaktsineerimiskuurist, Jansseni vaktsiini puhul 2 kuu möödumisel.

Thustusdoosiks saab valida Pfizer/BioNTechi vaktsiini Comirnaty või Moderna vaktsiini Spikevax sõltumata sellest, millise vaktsiiniga on tehtud esmane vaktsineerimiskuur. Erandjuhtudel (näiteks allergiline reaktsioon mRNA vaktsiinile) võib vaktsineerija kasutada thustusdoosiks ka Jansseni vaktsiini.

¹⁰ https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/Tervishoid/rahvatervis/immunoproflaktika_ekspertkomisjoni_7.09.2021_koosoleku_paevakord_ja_ettepanekud_10.9.21.pdf

¹¹ https://ta.vaktsineeri.ee/sites/default/files/inline-files/Juhend%20arstile%20immuunpuudulikkusega%20inimeste%20COVID-19%20lisadoosiga%20vaktsineerimiseks_21.10.2021.pdf

Alates 21.12.2021 on immunoprofülaktika komisjoni ettepanekud tõhustusdoosideks järgmised ¹²:

Jansseni COVID-19 vastase vaktsiiniga esmase vaktsineerimiskuuri läbinud 18+ elanikkonnal teha esimesel võimalusel tõhustusdoos, kui Jansseni COVID-19 vaktsiini manustamisest on möödunud vähemalt kaks kuud.

AstraZeneca, Pfizer/BioNTechi ja Moderna COVID-19 vaktsiiniga esmase vaktsineerimiskuuri läbinud 18+ elanikkonnale võimaldada tõhustusdoosi alates kolme kuu möödumisel esmasest vaktsineerimiskuurist.

Tõhustusdoosina kasutada Pfizer/BioNTechi ja Moderna COVID-19 vaktsiini: Tõhustusdoosiks kasutatakse vaktsiini Comirnaty tavaannuses 0,3 ml. Spikevax'i tõhustusannus on 0,25 ml, mis sisaldab 50 mikrogrammi mRNA-d.

Immuunpuudulikkusega COVID-19 haiguse läbipõdenud patsientide tõhustusdoosiga vaktsineerimise osas on soovitatav nõu pidada immunoloogiga.

Laste vaktsineerimine tõhustusdoosidega

Laste tõhustusdooside osas on Euroopa Liidu tasemel arutelud käimas, kuid 24.01.2022 seisuga otsuseid vastu võetud ei ole.

COVID-19 haiguse läbipõdenute tõhustusdoosidega vaktsineerimine

Alates 21.12.2021 on immunoprofülaktika komisjoni ettepanekud COVID-19 haiguse läbipõdenute vaktsineerimise osas järgmised ¹³:

COVID-19 haiguse raske läbipõdemise riski vähendab efektiivselt vaktsineerimine. Kui inimene on COVID-19 haigust põdenud, siis COVID-19 haigusesse taas nakatumine on võimalik, kuid Eesti andmed näitavad siiski, et COVID-19 haigust põdenute risk haiglasse sattuda uuesti nakatumise korral on väiksem võrreldes vaktsineerimata inimestega.

Kuigi andmeid on veel vähe, siis esmased andmed näitavad, et omikroni-tüve vastu ei anna COVID-19 haiguse põdemine nii efektiivset kaitset kui delta-tüve puhul.

Arvestades omikroni-tüve laialdast levikut kogu maailmas, selle tüve oluliselt kiiremat levikut ja sellega kaasnevat riski tervishoiusüsteemi koormuse kiireks kasvuks:

- soovitab immunoprofülaktika ekspertkomisjon jätkuvalt COVID-19 haigust põdenud inimestele eelistatult mRNA põhise COVID-19 vaktsiini ühe doosiga vaktsineerimist kuuendal kuul pärast läbipõdemist;
- kui COVID-19 haigust põdenud inimene (või inimene, kes haigestus vähem kui kaks nädalat pärast vaktsiinidoosi saamist) on saanud läbipõdemise järgselt esimeses punktis toodud vaktsiinidoosi (või möödapääsmatul vajadusel ka kahedoosilise kuuri), siis võib 18+ inimesele võimaldada tõhustusdoosi kuuendal kuul alates viimasest vaktsineerimisest;
- kui esmast vaktsineerimiskuuri alustanud inimene haigestus rohkem kui kaks nädalat pärast vaktsineerimiskuuri alustamist COVID-19 haigusesse, siis võib 18+ inimesele kuuendal kuul pärast läbipõdemist võimaldada tõhustusdoosi;
- kui esmase vaktsineerimiskuuri lõpetanud inimene haigestus COVID-19 haigusesse, siis võib 18+ inimesele kuuendal kuul pärast läbipõdemist võimaldada tõhustusdoosi.

¹²

https://www.sm.ee/sites/default/files/immunoprofulaktika_ekspertkomisjoni_paevakava_ja_ettepanekud_21.12.2021.pdf

¹³

https://www.sm.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/immunoprofulaktika_ekspertkomisjoni_paevakava_ja_ettepanekud_21.12.2021_v2.0_0.pdf

Lisa 1. Osapoolte rollid COVID-19 vaktsineerimise korraldamisel

- **Vabariigi Valitsus** – COVID-19 vaktsiinide lepingutega ühinemise ja nende mahtude otsused, rahastamisotsused (sh omaosalus).
- **Teadusnõukoda** – nõuanded ja ülevaated vaktsineerimise käigust maailmas, teadusuuringud.
- **Sotsiaalministeerium** – COVID-19 vaktsineerimise strateegiline juhtimine, sh vaktsineerimise eesmärkide ja põhimõtete seadmine, vaktsineerimise edenemise seire, eelarvevajaduste hindamine ja taotlemine, EL ühishangete juhtrühm (EL tasand), tarneprognooside koostamine tarnegraafikute alusel, mis laekuvad tootjatelt.
- **Immunoprofülaktika ekspertkomisjon** (edaspidi IPEK) – ekspertnõu, sihtrühmade määramine, vaktsiinispetsiifilised soovitusel ja kasutussoovitused. Õiguslik alus: sotsiaalministeeriumi põhimäärus, nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus, tervishoiuteenuste korraldamise seadus.
- **Eesti Haigekassa** – eesmärkide täitmiseks vajaduse ja nõudluse hindamine, vaktsineerimise mahtude kokkuleppimine ja rahastamislepingud vaktsineerijatega, suhtlus vaktsineerijatega sujuva vaktsineerimise tempo tagamiseks, COVID-19 vaktsiinide tellimuskeskkonna haldamine, teavitussõnumid inimestele ja vaktsineerijatele; maakonna koordinaatorite töö koordineerimine. Õiguslik alus: Eesti Haigekassa seadus, Eesti Haigekassa põhikiri.
- **Terviseamet** – epidemioloogilise olukorra seire ja analüüs, vaktsineerimise tarvikute vajaduse hindamine ja nende tellimine, vaktsiinide laoprogrammide arendus ja haldus, vaktsiinide ja tarvikute vastuvõtt ja ladustamine, vaktsiiniregistrimise täitmine ja nõuetekohane transport vaktsineerijatele, logistikalepingud, vaktsineerijate nõustamine ja järelevalve, andmeedastus ECDC-le jt rahvusvahelistele võrgustikele. Õiguslik alus: nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus, Terviseameti põhimäärus.
- **Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus (TEHIK)** – tervise infosüsteemi (TIS) haldamine ning vaktsineerimise läbiviimiseks ja korraldamiseks vajalike arenduste teostamine, sh digiregistratuur, vaktsineerimise seireandmete koondamine ja edastamine, vaktsineerimise digitõend, vaktsineerimisele kutsumise tehnilised lahendused. Õiguslik alus: tervishoiuteenuste korraldamise seadus.
- **Raviamet** – Euroopa Raviameti kontaktpunkt, vaktsiinide hindamisprotsessis osalemine (EL tasemel), kõrvaltoimete monitooring ja kõrvaltoimete kohta info avaldamine, järelevalve ravimite käitlemise nõuete täitmise üle. Õiguslik alus: ravimiseadus, Raviameti põhimäärus.
- **Tervishoiuteenuse osutajad** (perearstid, haiglad, eratervishoiuteenuse osutajad, koolitervishoid, õendusabi, edaspidi TTO-d) – inimeste motiveerimine ja vaktsineerimisalane nõustamine, vaktsineerimise aegade inimestele kättesaadavaks tegemine, teavitamine vabade aegade olemasolust ja registreerimise korraldamine, vaktsineerimise nõuetekohane läbi viimine vastavalt kokku lepitud mahtudele, vaktsiinide kohapealne nõuetekohane hoiustamine, vaktsineeritavate nõustamine kõrvaltoimete osas, aruandlus.
- **Apteegid** – COVID-19 vaktsiinide ja vaktsineerimise kohta info jagamine, inimeste nõustamine kergemate kõrvaltoimete korral, vaktsineerimise koha võimaldamine. Õiguslik alus: tervishoiuteenuste korraldamise seadus, nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus, hädaolukorraseadus, hädaolukorra juhi korraldused.
- **Kohalikud omavalitsused** – inimeste teavitamine vaktsineerimise soodustamiseks, omavalitsuses vaktsineerimise korraldamisel osalemine, kohaliku kontaktpunkti määramine valla tasandil, liikumisraskustega või transpordivõimaluseta inimeste toetamine transpordiga vaktsineerimiskohta, hõlmatus jälgimine omavalitsuses vaktsineerimise andmestikus TA kodulehel ja hõlmatus parandamisele kaasa aitamine. Õiguslik alus: kohaliku omavalitsuse korralduse seadus, nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus.
- **Teised ministeeriumid** – iga ministeerium vastutab oma valdkonnale COVID-19 vastase vaktsineerimise alase info edastamise eest ning koostöös Terviseametiga jt tervise valdkonna asutustega vajalike juhiste jms dokumentide koostamise eest.
- **Tervishoiuväline erasektor, tööandjad** – vaktsineerimisprotsessi toetamine vastavalt võimalustele ja vajadustele, töötajate motiveerimine, töökohtadel vaktsineerimise võimaluse loomine. Õiguslik alus: tervishoiuteenuste korraldamise seadus, nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus, hädaolukorraseadus, hädaolukorra juhi korraldused.

Lisa 2. Vaktsineerimise korralduse juhtimismudel alates 01.10.2021

